# ni'o ni'o la tokpono

ni'o la tokpono cu runbau gi'e se finti la'o gy. Sonja Lang .gy. noi kadno banskepre je fanva ku'o de'i li ny. re no no pa .i ty jai ta'i sisku le ka cmarai kei lo'i bangu

ni'o le vi paprysfelai cu skicu pi ro le gerna .i le drata cu mulno vlaste

ni'o ti datni papri fi'e la'o gy. blinry .gy. fi'o plijaspu la'o gy. CCO .gy. fi'o fanva la .samflir. noi la srasu .e la lalxu .e la .piier. sidju

.i zoi .urli. blinry.org/toki-ponacheat-sheet/ .urli. ti urli

## ni'o ni'o le selyle'u

ni'o la tokpono cu pilno so zunsna to jy. .e ky. .e ly. .e my. .e py. .e sy. .e ty. .e vy. bu toi .e mu karsna to .a bu .e .e bu .e .i bu .e .o bu .e .u bu toi .i lo satci ba'urtadji cu na vajni

## ni'o ni'o le sampu jufra

ni'o zoi ty. *li* .ty. cmavo fi lo du'u le terbri pamoi cu sepli le selbrisni

ni'o zoi ty. **soweli li moku.** .ty. fo lu **le mlatu cu sipna** li'u zilfanva

ni'o zoi ty. *jan li lape*. .ty. fo lu **le prenu cu sipna** li'u go'i

ni'o zoi ty. *li* .ty. na se cusku .i jo le terbri pamoi valsi cu mibma'o jo nai donma'o

ni'o zoi ty. *mi moku* .ty. fo lu **mi** citka li'u zilfanva

ni'o zoi ty. **sina pona** .ty. fo lu **do xamgu** li'u zilfanva

## ni'o ni'o lo ka sorselsmu

ni'o le'e tokpono jufra cu sorselsmu .i do lo nu djuno lo du'u ma kau smuvanbi cu nitcu lo nu jdice lo du'u ma kau smuni .i mu'a so'i valsi cu se smuni za'u da

ni'o zoi ty. **soweli** .ty. fo lu **mlatu ja gerku ja drata ke tumla mabru** li'u zilfanya

ni'o zoi ty. *kili* .ty. fo lu **grute ja stagi** li'u go'i

ni'o so'i valsi cu kakne lo ka ce'u dzavla ja skivla ja fasnyvla

ni'o zoi ty. *telo* .ty fo lu .i lo djacu .i cilmo .i lumci li'u zilfanva

ni'o zoi ty. **pona** .ty. fo lu **.i xamgu ja sampu .i cikre** li'u go'i

ni'o lo'e tokpono dzavla na se gadri ni'o zoi ty. *kili* .ty. fo lu **lo grute .a le grute** li'u go'e

### ni'o ni'o le lifri

ni'o zoi ty. **e** .ty. cmavo fi lo du'u lo lifri cu sepli le drata pagbu be le jufra

ni'o zoi ty. soweli li moku e telo. .ty. fo lu le mlatu cu pinxe le djacu li'u zilfanva

ni'o zoi ty. *mi telo e soweli.* .ty. fo lu **mi lumci le mlatu** li'u go'i

## ni'o ni'o lo nu galfi lo valsi

ni'o lo nu galfi lo valsi se pi'o lo se li'erla'i valsi cu cumki

ni'o zoi ty. **jan lili** .ty. fo lu **cmalu remna** .a zo **verba** zilfanva

ni'o zoi ty. *tomo mi* .ty. fo lu **le mi** zdani li'u go'i

ni'o zoi ty. *pilin pona* .ty. fo lu **xamgu cinmo** .a zo **gleki** go'i

#### ni'o ni'o le nu natfe

ni'o zoi ty. **ala** .ty. cmavo lo du'u le li'erla'i valsi cu natfe valsi

ni'o zoi ty. *mi lape ala.* .ty. fo lu **mi na sipna** li'u zilfanva

ni'o zoi ty. *jan ala li toki.* .ty. fo lu **no prenu cu tavla** li'u go'i

# ni'o ni'o le preti

ni'o lo nu basygau zoi ty. **selbrisni ala selbrisni** .ty. le selbrisni cu galfi lo jufra lo preti

ni'o zoi ty. sina ken ala ken lape? .ty. fo lu .i xu do kakne lo nu sipna li'u zilfanva

ni'o zoi ty. soweli li wile ala wile moku? .ty. fo lu .i xu le mlatu cu xagji li'u go'i

ni'o ji'a lo nu jmina zoi ty. **anu seme** .ty. le fanmo be lo jufra cu galfi jy lo preti

ni'o zoi ty. *sina wile uta e mi anu* seme? .ty. fo lu .i xu do djica lo nu cinba mi li'u go'e

ni'o zoi ty. *selbrisni* .ty. .a zoi ty. *selbrisni ala* .ty. cu danfu lo'e preti

ni'o lo nu basygau zoi ty. **seme** .ty. le narju'odza cu galfi lo jufra lo sumrei

ni'o zoi ty. **sina moku e seme?** .ty. fo lu **.i do citka ma** zilfanva

ni'o zoi ty. seme li moku e kili mi? .ty. fo lu .i ma citka le mi grute li'u go'i

# ni'o ni'o lo nu galfi lo valsi se pi'o zoi ty. pi .ty.

ni'o zoi ty. *pi* .ty. cmavo fi lo du'u za'u se li'erla'i valsi cu velcki tu'a su'o li'erla'i valsi

ni'o zoi ty. *tomo telo nasa* .ty. fo lu **cizra ke litki kumfa** .a lu **cizra lumku'a** li'u zilfanva

ni'o zoi ty. *tomo pi telo nasa* .ty. fo lu **cizra litki kumfa** .a zo **barja** go'i

ni'o zoi ty. *jan wawa ala* .ty. fo lu **no tsali prenu** li'u go'i

ni'o zoi ty. *jan pi wawa ala* .ty. fo lu **le ruble prenu** li'u go'i

# ni'o ni'o lo nu smuvanbi jmina se pi'o zoi ty. la .ty.

ni'o zoi ty. *Ia* .ty. cmavo fi lo du'u lo smuvanbi valsi cu sepli lo jufra valsi

ni'o zoi ty. *mi lape la ale li pona*. .ty. fo lu .i fau lo nu mi sipna kei ro da xamgu li'u zilfanya

#### ni'o ni'o le ditcu

ni'o cumki fa lo nu pilno zoi ty. *la* .ty. lo nu jmina lo ditcu smuvanbi lo jufra

ni'o zoi ty. **tenpo ni la mi lape.** .ty. fo lu **.i mi ca sipna** li'u zilfanva

ni'o zoi ty. **tenpo kama la mi lape.** .ty. fo lu **.i mi ba sipna** li'u go'i

ni'o zoi ty. **tenpo pini la mi lape.** .ty. fo lu .i mi pu sipna li'u go'i

# ni'o ni'o le pluja jufra

ni'o zoi ty. **en** .ty. cmavo fi lo du'u za'u da terbri pamoi .i le go'i cu li'erla'i ro jmina ke terbri pamoi

ni'o zoi ty. *lape en moku li* suli. .ty. fo lu .i lo nu sipna .e lo cidja cu vajni li'u zilfanva

ni'o si'a zoi ty. *li* .ty. li'erla'i ro jmina selbrisni

ni'o zoi ty. *pipi li moku li pakala*. .ty. fo lu .i le cinki cu citka gi'e daspo li'u go'e

ni'o si'a zoi ty. **e** .ty. li'erla'i ro jmina lifri

ni'o zoi ty. *mi moku e kili e telo*. .ty. fo lu .i mi citka lo **grute .e lo djacu** li'u go'e

# ni'o ni'o le no'e ca'irselzau valsi

ni'o le lerfu pamoi pe lo'e no'e ca'irselzau valsi cu ga'elfu .i lo'e no'e ca'irselzau valsi cu roroi galfi po'o lo'e dzavla .i le go'i cu lerfu sampu se pi'o le tokpono selyle'u

ni'o zoi ty. *mi jan Kapile*. .ty. fo lu .i mi'e .gabri'el. li'u zilfanva

ni'o zoi ty. *ma Kanata li pona lukin*. .ty. fo lu .i le kadnygu'e cu melbi li'u go'i

ni'o zoi ty. *mi toki ala e toki Inli*. .ty. fo lu .**i mi na kakne lo nu tavla fo le glibau** li'u go'i

ni'o zoi ty. *ma tomo Nujoka li suli*. .ty. fo lu .i la .nuiork. cu barda li'u go'i

#### ni'o ni'o le sumtcita

ni'o bu'u lo fanmo be lo'e jufra zoi ty. **lon** .ty. .e zoi ty. **kepeken** .ty. .e zoi ty. **tawa** .ty. .e zoi ty. **tan** .ty. sumtcita

ni'o zoi ty. *mi moku lon tomo.* .ty. fo lu .**i mi citka ne'i le zdani** li'u zilfanya

ni'o zoi ty. *mi moku kepeken ilo moku* .ty. fo lu .i mi citka se pi'o lo forca li'u go'i

ni'o zoi ty. *sina pona tawa mi*. .ty. fo lu .i do mi xamgu .a lu .i mi nelci do li'u qo'i

ni'o zoi ty. sina tawa weka tan seme? .ty. fo lu .i do cliva mu'i ma li'u

#### ni'o ni'o le midnoi

ni'o zoi ty. **o** .ty. cmavo fi lo du'u lo cusku cu mi'esku lo te cusku

ni'o zoi ty. **o lukin e ni!** .ty. fo lu **.i ko catlu ti** li'u zilfanva

ni'o zoi ty. **o** .ty. li'erla'i le cmene be le seldji tersku

ni'o zoi ty. *jan Malin o, sina pona lukin*. .ty. fo lu .i doi .malin. do melbi li'u go'e

ni'o lo nu smusku se pi'o zoi ty. o .ty. lo du'u ma kau seldji tersku .e lo du'u le jufra cu midnoi cu cumki

ni'o zoi ty. *jan San o tawa tomo sina*. .ty. fo lu .i doi .sam. ko klama le do zdani li'u go'e

#### ni'o ni'o le na'uvla

ni'o lo nu jmina lo na'uvla lo drata le sumji cu cumki

ni'o zoi ty. **wan** .ty. fo lu **pa** li'u zilfanya

ni'o zoi ty. tu .ty. fo lu re li'u go'i

ni'o zoi ty. *luka* .ty. fo lu **mu** li'u go'i

ni'o zoi ty. *luka luka tu wan* .ty. fo lu **pa ci** li'u go'i

## .i .uo dai fa'o

а	.i basna valsi	kute	.i kerlo .i tirna .i snazga .i jundi .i se	nasa	.i cizra .i fenki .i xalbebna .i bebna	sike	.i cukla .i bolci .i xislu .i nanca
	.i to'e cimle danlu .i	_	minde	nasin	.i tcaci .i tadji .i	sin	.i cnino .i se jmina
-	respa .i banfi	la	.i cmavo fi lo du'u lo smuvanbi valsi cu		dargu .i pluta	sina	.i zo do
ala	.i li no .i noda		sepli lo jufra valsi	nena	.i cmana .i batke .i brama'a .i nazbi	sinpin	.i flira .i crane
alasa	.i kalte .i stagi crepu	lape	.i sipna .i cando	ni	.i zo ti .i zo ta .i zo tu	sitelen	.i pixra .i se ciska .i barna
ali	.i li ro .i sormei .i roda .i nu jmive .i	laso	.i blari'o	nimi	.i cmene .i valsi	cona	.i djuno .i stati .i prije
	munje .i li panono	lawa	.i stedu .i menli .i jitro .i jatna .i gidva .i	noka	.i jamfu .i tuple .i dizlo		.i tumla mabru
anpa	.i cnita .i cumla .i lacri		klagi'a .i turni	0	.i cmavo fi lo du'u lo		.i barda .i tilju .i
ante	.i drata .i pu se galfi je se stika je cenba	len	.i bukpu .i taxfu .i gacri	_	cusku cu mi'esku lo te cusku	· ·	clani .i rajycla .i vajni .i makcu
anu	.i zo .a	lete	.i lenku .i nalseljukpa		.i kanla 	suno	.i solri .i gusni .i ka
awen	.i renvi .i se ralte .i se	li	.i cmavo fi lo du'u le		.i prami .i sinma		ce'u dirce .i tergu'i
_	bandu .i stali		terbri pamoi cu sepli le selbrisni		.i basyvla	_	.i jubme .i kajna .i titla .i cimle .i se
	.i li'erla'i le jufra lifri .i li'erla'i le za'u moi	lili	.i cmalu .i tordu .i	-	.i aktigau .i cfagau .i spofu .i se xrani	Suwi	au'unmo
en	ke terbri pamoi		sotmei .i citno	-	.i gunka .i bregau .i	tan	.i lu te ka'a li'u .i zo
esun	.i zarci .i nu vecnu	-	.i skori .i kerfa .i cilta	Pali	zbasu		ki'u
ijo	.i co'e .i dacti .i sidbo	lipu	.i karda .i pelji .i cukta .i papri .i vreji .i	palisa	.i grana		.i zo po'o .i zo ku'i
ike	.i xlali .i ronsa .i		kibypapri	pan	.i gurni .i bavmi .i	tawa	.i lu se ka'a li'u .i zo pi'o .i litru .i muvgau
:1-	nalra'a	loje	.i xunre		zumri .i rismi .i maxri .i pexfebdja .i	telo	.i djacu .i litki .i
	.i tutci .i zmiku .i minji	lon	.i zvati .i zasti .i jetnu		nanba		cilmo .i djalitki
insa	.i midju .i se vasru .i nenri .i zvabi'i .i rango .i stomaxu	luka	.i birka .i xance .i li mu	pana	.i dunda .i dirce .i benji .i punji	tenpo	.i ditcu .i tcika .i mokca .i tcini
jaki	.i zandi .i vindu .i te bilma .i to'e jinsa	lukin	.i viska .i catlu .i zgana .i sisku .i troci	pi	.i cmavo fi lo du'u za'u se li'erla'i valsi cu velcki tu'a su'o li'erla'i	toki	.i cusku .i vokta'a .i tavla .i pensi .i zo coi
jan	.i remna .i prenu	lupa	.i vorme .i kevna .i canko		valsi	tomo	.i kumfa .i dinju .i zdani
jelo	.i pelxu	ma	.i terdi .i tumla .i	pilin	.i risna .i se cinmo	tu	.i li re
jo	.i ponse .i bevri .i		nurma	pimeja	.i xekri .i manku	unpa	.i gletu
kala	vasru .i jgari .i finpe .i xamsi danlu	mama	.i rirni .i dzena .i finti .i kurji	pini	.i mulbi'o	uta	.i moklu .i ctebi .i
	.i bacru .i ba'usku	mani	.i jdini .i rupnu .i		.i cinki .i manti .i jukni		xedja
	.i darca .i balvi .i	mam	xandi'i .i se ricfu .i	•	.i janco .i mlana	utala	.i damba .i talsa .i fapro
	klatcu .i te galfi .i se		barda cagda'u	poki	.i vasru .i tanxe .i dakli .i kabri .i dacru	walo	.i blabi
	binxo .i snada	meii	.i fetsi .i ninmu .i fetspe	pona	.i xamgu .i plixau .i	wan	.i pombo .i jonsi'u .i li
	i spati	mi	.i zo mi	•	xendo .i panpi .i		pa
ken	.i kakne .i se curmi .i cumki	mije	.i nakni .i nanmu .i	nu	sampu .i zo ki'e .i simsikta le cukta be	waso	.i se nalci danlu
	.i pilno .i sumtcita lo		nakspe	рu	la'o gy. Toki Pona:	wawa	.i tsali .i sezlacri .i carmi
	du'u pilno makau		.i pinxe .i citka		The Language of Good .gy.	weka	.i nalzva .i se nalju'i
	.i grute .i stagi .i mledi		.i morsi .i bazi morsi	sama	.i mintu .i simsa .i		.i bilga .i nitcu .i djica
	.i zo je'a .i zo ji'a	monsi		Juille	tunba	77116	Juga ii iiitoa ii ajioa
	.i rokci .i jinme .i jdari		.i danlu savru	seli	.i fagri .i toknu .i		
ko	.i kliti .i pulce .i purmo .i pesxu		.i lunra .i tarci		glanejni		
kon	.i vacri .i pruxi .i kroxo		.i larcu .i zdile		.i pilka .i skapi .i bartu		
	i coroka i co cintypu'i	mute	.i so'imei .i li reno	seme	.i zo ma		

kule .i sorska .i se cintypu'i

bende .i natmi .i

gugde .i cemci'e

kulupu .i cecmu .i kagni .i

namako .i cpina .i se jmina

nanpa .i zo mei .i namcu

sewi .i gapru .i galtu .i

censa

sijelo .i xadni .i cutne